

Juurdelisatud skeemil (vt. kaart lk. 560 – 561 vahel) näeme, et tiisikusejuhtumusi (punaste punktidega märgitud) esineb kõige enam Karlova eeslinnas, nimelt 105, siis IV osas — 70, VI osas — 66, III osas — 44, V osas — 35, II osas — 27, VII osas — 3, sõdureil — 1. Arvuliselt on ka tüüfusejuhtumused Karlova eeslinnas 1921.—1924. a. sagedamad kui muis linnaosades (tüüfusejuhtumused on skeemil mustade punktidenäe ära tähendatud).

Suremus ja surma põhjused. Surma põhjuste kohta on andmeid olemas ainult kõige viimasest ajast. 1919. a. („R. T.“ nr. 55) pandi meil määrus maksma, mille järele arstid linnades surma juhul surmatunnistuse välja annavad, selles surma põhjust ära tähendades; ilma seesuguse tunnistuseta ei tohi surnuid matta. Surmatunnistused saadetakse Riigi Statistika Keskbüroole, kus nad lõpuks demograafiliseks otstarbeks ära kasutatakse. Sealt saadud materjalidega tuli autoril surma põhjuste käsitlemisel opereerida.

Sõja-aastaid peale 1914. a. iseloomustab sündimuse suur langemine ja suremuse suur kasvamine; veel 1919. ja 1920. a. on Tartus surnute arv suurem kui sündinute arv; alles 1921. a. alates on vähest rahva juurdekasvu märgata. Nii oli 1919. a. sündinuid 791, surnuid 2159 inimest, kahanemine — 1368 in.; 1920. a. sündinuid 749, surnuid 1303 in., kahanemine — 554 in.; 1921. a. sündinuid 1147, surnuid 929 in., kasvamine — 218 in.; 1922. a. sündinuid 1133, surnuid 1040 in., kasvamine — 98 in.

Toome järgmises tabelis 1921. a. II pool, 1922. a. ja 1923. a. olnud surmajuhtumuste põhjused:

Surma põhjused Causes de décès	1921. a. II pool		1922. a.		1923. a.		Kokku Total		Kõiki kokku Total général
	mehi hommes	naisi femmes	mehi hommes	naisi femmes	mehi hommes	naisi femmes	mehi hommes	naisi femmes	
Nakkushaigused	5	8	13	17	17	15	35	40	75
Maladies contagieuses									
Kopsutiisikus	19	11	63	45	79	41	161	97	258
Tuberculose des poumons									
Muude organite tiisikus	2	2	—	—	6	5	8	7	15
Tuberculose des autres organes									
Südame ja veresoonte haigused	21	24	73	71	63	65	157	160	317
Maladies du coeur et des veines									
Hingamisorganite haigused	16	20	43	36	24	35	83	91	174
Maladies des organes respiratoires									
Seedimisorganite haigused	9	4	14	14	17	17	40	35	75
Maladies de l'appareil digestif									
Kuseorganite haigused	5	4	7	5	9	6	21	15	36
Maladies des organes génito-urinaires									
Verevalmistamisorganite haigused	2	2	—	—	4	4	6	6	12
Maladies du sang et de la rate									
Närvikava haigused	6	13	33	31	29	34	68	78	146
Maladies des nerfs									
Vähk	12	23	29	36	36	44	77	103	180
Le cancer									
Muud kasvajad	—	2	—	—	9	9	9	11	20
Tumeurs									
Sünnitamishaigused	—	—	—	5	—	6	—	11	11
Accouchements									
Vanadusenõrkus	10	21	16	55	25	35	51	111	162
Débilité sénile									
Õnnetud juhtumused	3	1	9	3	8	7	20	11	31
Accidents									
Enesetapmised	4	2	5	3	16	3	25	8	33
Suicides									
Muud ja määramata haigused	7	5	15	11	15	5	37	21	58
Autres maladies et maladies non enregistrées									